

Millors pràctiques per fomentar la lectura a l'era digital

Estratègies i eines per a docents

Índex

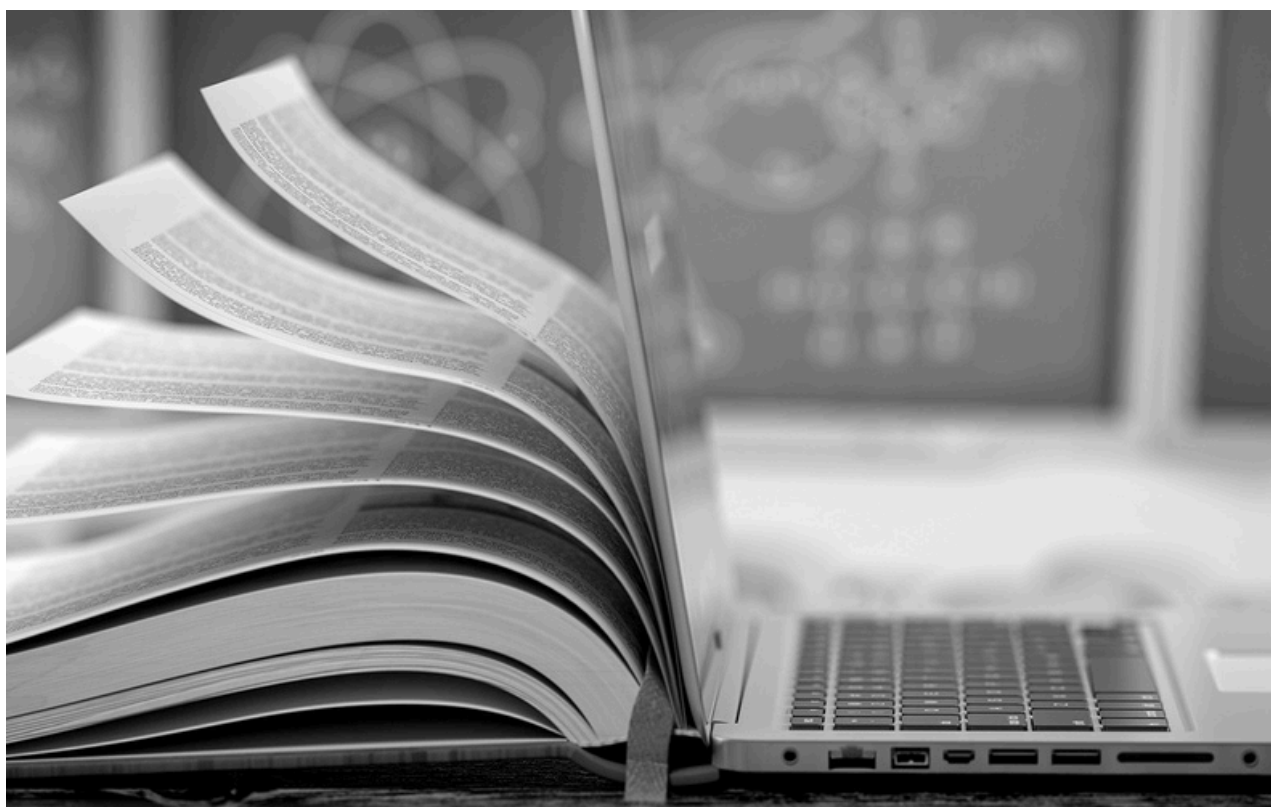
Contingut de l'informe

Introducció	3
El context actual de la lectura digital	4
Beneficis de la lectura digital	5
Estratègies per fomentar la lectura a l'aula	7
Eines digitals per a la lectura	8
Reptes i solucions	10
Conclusions i recomanacions	11
Referències	12

I Introducció

A l'era digital, on la tecnologia ha transformat la nostra relació amb la lectura, és important promoure l'hàbit lector i l'amor pels llibres.

Aquest document presenta les millors pràctiques per fomentar la lectura a l'era digital. S'hi exploren estratègies efectives i eines per maximitzar els beneficis de la lectura digital sense perdre de vista el valor de la paraula impresa. El document ofereix consells pràctics, com seleccionar lectures adequades i atractives, integrar recursos multimèdia i adaptar-se a l'entorn digital sense renunciar a l'essència de la lectura tradicional. L'objectiu és aprofitar el potencial de la tecnologia per ampliar l'accés a la literatura i cultivar una societat àvida de coneixement i comprensió a través de les pàgines virtuals.

El context actual de la lectura digital

La tecnologia ha transformat tots els aspectes de les nostres vides, i l'educació no n'és una excepció. A Espanya, l'accés a la tecnologia a les aules ha anat en augment, i amb això, les oportunitats per utilitzar **eines digitals** que millorin els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Estadístiques sobre l'ús de tecnologia en l'educació

En els darrers anys, l'ús de la tecnologia a les aules espanyoles ha experimentat un increment notable. Segons dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional durant el curs 2022-2023, els dispositius mòbils, com ara ordinadors portàtils i tauletes, van representar el 66% dels equips disponibles, amb un augment de 7 punts percentuals en comparació amb el curs anterior.

A més, un estudi realitzat per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE)¹ a través del seu programa PISA (Programme for International Student Assessment) mostra que els estudiants que utilitzen eines digitals en els seus estudis tendeixen a **obtenir millors resultats en comprensió lectora** i matemàtiques. En particular, els estudiants que utilitzen tecnologies educatives de manera regular mostren una **millora del 20%** en les seves habilitats de comprensió lectora en comparació amb aquells que no les fan servir.

Canvis en els hàbits de lectura dels estudiants

La tecnologia ha transformat els hàbits de lectura dels estudiants, desplaçant la lectura física cap als **llibres digitals i plataformes en línia**. Un informe de Common Sense Media² indica que el 45% dels adolescents prefereixen dispositius electrònics per llegir, ja que l'accessibilitat a biblioteques digitals ha augmentat la freqüència i la durada de la lectura.

La **lectura digital** permet personalització, com ara ajustar la mida de la lletra, el color de fons i el contrast. Això és especialment beneficiós per a aquells amb dificultats de lectura com la dislèxia, ja que millora la comprensió i la retenció de la informació. Aquestes opcions fan que la lectura sigui més accessible i còmoda per a un major nombre d'estudiants, adaptant-se a les seves necessitats individuals.

A més dels llibres digitals, **els audiollibres** han sorgit com una valuosa forma de lectura. Ofereixen una alternativa convenient per a qui té dificultats visuals o dislèxia, permetent gaudir dels llibres durant activitats com l'exercici físic o les tasques domèstiques. Aquesta modalitat inclusiva amplia l'accés a la literatura, promovent la inclusió i oferint més opcions per **satisfer diverses necessitats d'aprenentatge**.

Els audiollibres contribueixen a una experiència lectora més rica i flexible, permetent que els estudiants es connectin amb els continguts de maneres que abans no eren possibles. Així, tant els llibres digitals com els audiollibres estan redefinint la manera com els estudiants interactuen amb la literatura, fent que la **lectura sigui més accessible, atractiva i adaptable a diferents contextos i preferències**.

Comparació entre la lectura tradicional i la lectura digital

La lectura tradicional i la lectura digital presenten diferències significatives que afecten com els estudiants interactuen amb el text i com d'efectius són aquests mètodes per millorar les habilitats lectores.

Tradicional

- **Avantatges:** Tàtil i tangible, cosa que pot ser beneficiosa per a la memòria visual i tàtil. Menys distraccions en comparació amb dispositius digitals.
- **Desavantatges:** Menys accessibilitat i personalització. Dificultat per integrar recursos multimèdia o interactius. A més, manca de seguiment i anàlisi de dades en temps real sobre el progrés de l'estudiant.

Digital

- **Avantatges:** Accessibilitat millorada (pot ser llegit en qualsevol moment i lloc). Personalització del text. Integració de recursos multimèdia. Seguiment i anàlisi de dades en temps real sobre el progrés de l'estudiant.
- **Desavantatges:** Distraccions per altres aplicacions o notifikacions al dispositiu. Requereix accés a dispositius electrònics i connexió a internet. A més, presenta dificultats per captar l'atenció a causa de costums antropològiques.

Diverses plataformes combinen aquests beneficis **oferint una experiència de lectura interactiva i adaptativa** que s'ajusta a les necessitats individuals de cada estudiant, fomentant un major interès i millora en la competència lectora.

Beneficis de la lectura digital

En un món on la tecnologia s'integra cada cop més en tots els àmbits de la vida, l'educació no n'és una excepció. La lectura digital ofereix una sèrie d'**avantatges** respecte dels mètodes tradicionals, especialment quan es tracta de motivar els estudiants i millorar les seves habilitats de lectura i escriptura.

Accessibilitat i personalització

Un dels principals avantatges de la lectura digital és la seva **accessibilitat**. Les plataformes de lectura digital permeten als estudiants accedir a una àmplia gamma de llibres **des de qualsevol lloc i en qualsevol moment**. Això és especialment beneficiós en regions on l'accés a biblioteques físiques pot ser limitat.

A més, la **personalització del text** és un factor clau. Els estudiants poden ajustar la mida de la lletra, el color de fons i el contrast, cosa que facilita la lectura per a aquells amb dificultats visuals o dislèxia. Aquesta capacitat d'adaptació assegura que **tots** els estudiants, independentment de les seves necessitats individuals, **puguin gaudir i beneficiar-se de la lectura**.

Interactivitat i engagement

La lectura digital implica més que simplement llegir; implica **interactuar amb el contingut**. Plataformes com Fiction Express ofereixen als estudiants l'oportunitat única de participar directament en les històries que llegeixen. Els estudiants poden votar sobre el desenvolupament de la trama, interactuar amb els autors i participar en proves i activitats relacionades amb el material de lectura.

Aquesta interactivitat manté els estudiants compromesos i motivats per continuar llegint. El fet que els estudiants puguin influir en la direcció de la història els dona una sensació de propietat i participació, cosa que augmenta el seu interès i gaudi per la lectura.

Un estudi de l'Enquesta Internacional de Formats Acadèmics de Lectura (ARFIS), que va incloure 10.293 estudiants universitaris de 21 països, va trobar que un percentatge significatiu d'estudiants mostra una **preferència creixent pels formats digitals**. En particular, els textos digitals són preferits per a lectures més curtes i menys intensives, on el **65% dels estudiants van assenyalar l'accessibilitat i la portabilitat** com les principals raons per la seva elecció.³

Desenvolupament de competències digitals i literàries

En utilitzar plataformes digitals, els estudiants no només milloren les seves habilitats lectores, sinó que també desenvolupen **competències digitals** essencials per al segle XXI. La familiaritat amb la tecnologia és crucial en el món modern, i la lectura digital ofereix una forma natural d'integrar aquesta competència en el procés educatiu.

La **cocreació d'històries**, un element central de Fiction Express, fomenta la creativitat i millora les habilitats d'escriptura dels estudiants. En participar en la creació de la trama, **els estudiants desenvolupen una millor comprensió de l'estructura narrativa i de les tècniques literàries**.

Millora en la comprensió lectora

Les dades mostren una **millora del 30%**⁴ en la comprensió lectora dels estudiants que utilitzen plataformes de lectura digital.

Habilitats d'escriptura

Els estudiants involucrats en la cocreació d'històries informen d'un **augment del 25%**⁵ en les seves **habilitats** de redacció.

Integració de recursos multimèdia

La lectura digital permet la **integració de recursos multimèdia**, com ara vídeos i àudio, que poden enriquir l'experiència d'aprenentatge. Els **audiollibres**, per exemple, **ofereixen una alternativa** per als estudiants que tenen **dificultats per llegir textos llargs** o que simplement prefereixen escoltar històries.

Estratègies per fomentar la lectura a l'aula

Perquè els estudiants desenvolupin un amor durador per la lectura, és essencial que els educadors implementin **estratègies efectives que integrin la tecnologia i promoguin la participació activa**.

Incorporació de tecnologia en el pla d'estudis

La integració de tecnologia en el currículum escolar no només modernitza l'aula, sinó que també pot **potenciar** significativament **les habilitats de lectura i escriptura** dels estudiants. A continuació, es presenten algunes maneres d'incorporar la tecnologia de manera efectiva:

Ús de plataformes de lectura digital:

- Introduir els estudiants a plataformes de lectura digitals, que els permeten llegir, votar i col·laborar en la creació d'històries. Això no només millora la comprensió lectora, sinó que també **fomenta la creativitat i el pensament crític**.
- Assignar lectures digitals com a part de les tasques i projectes, utilitzant les **eines interactives** disponibles a les plataformes per **avaluar la comprensió lectora dels estudiants**.

Activitats de lectura interactiva:

- **Organitzar sessions de lectura** a classe on els estudiants llegeixin als seus dispositius i després participin en discussions en línia o presencials sobre el contingut.
- Utilitzar els **qüestionaris** interactius després de cada capítol per **avaluar la comprensió i la retenció de la informació per part dels estudiants**.

Activitats interactives i participatives

Per mantenir l'interès i la motivació dels estudiants, és crucial **implementar activitats** que siguin tant interactives com participatives.

Club de lectura digital:

- Crear un **club de lectura digital** on els estudiants puguin reunir-se per discutir els capítols dels llibres que estan llegint. Poden votar sobre els desenvolupaments de la trama i compartir les seves opinions en fòrums en línia.

Tallers d'escriptura creativa:

- Organitzar tallers on els estudiants puguin treballar en les seves pròpies històries. **Convidar autors a participar** en aquests tallers virtualment, permetent als estudiants **interactuar i rebre consells** directes d'escriptors professionals.

Foment de la lectura voluntària i autònoma

Fomentar la lectura voluntària i autònoma és essencial perquè els estudiants desenvolupin un amor durador per la lectura. Algunes estratègies inclouen:

Accés fàcil a recursos digitals:

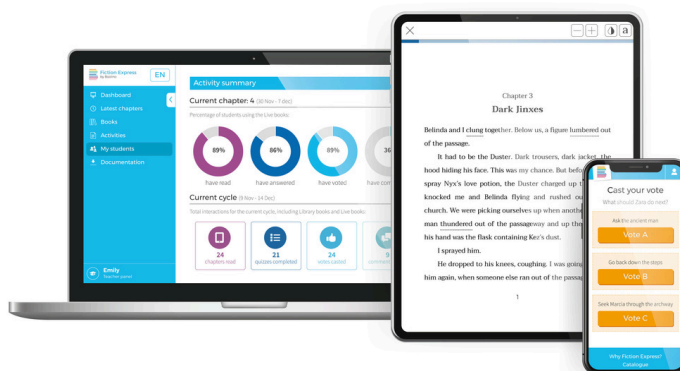
- Assegurar-se que els estudiants tinguin **accés fàcil i constant** als recursos digitals necessaris per a la lectura, tant a l'escola com a casa.

Recompenses i reconeixements:

- Implementar un sistema de recompenses i **reconeixements** per als estudiants que **demostrin un compromís** continu amb la lectura. Això pot incloure certificats, premis o mencions especials en reunions escolars.

Fiction Express com a eina digital per a la lectura

Les eines digitals estan revolucionant la manera com els estudiants interactuen amb els textos i milloren les seves habilitats lectores. Integrar aquestes eines a l'aula pot proporcionar una experiència de lectura més dinàmica, accessible i atractiva.

Fiction Express: Què és?

Fiction Express és una solució multilingüe de competència lingüística basada en dades i evidència pedagògica, que garanteix l'aprenentatge interactiu de la lectura i l'escriptura. Permet als estudiants participar en la **cocreació d'històries juntament amb autors professionals**.

El professorat obté **dades reals de lectura i alertes de possibles dificultats d'aprenentatge** en la comprensió lectora i l'escriptura.

Característiques principals:

- **Lectura interactiva:** Els llibres es publiquen en **capítols setmanals**, i els estudiants tenen l'oportunitat de votar sobre el desenvolupament de la trama. Això els dona una sensació de participació i de propietat sobre la història.
- **Accessibilitat:** Permet **personalitzar el text** per adaptar-lo a les necessitats individuals dels estudiants, incloent-hi opcions per canviar la mida de la lletra i el color de fons, així com suport auditiu mitjançant **audiollibres narrats pels propis autors**.
- **Mesura de dades:** Ofereix **dades àmplies i detallades per avaluar i millorar la comprensió lectora** dels estudiants, com ara el temps de lectura, interrupcions, activitat al fòrum, ressenyes avaluades amb rúbriques específiques, resultats dels qüestionaris... tot plegat permet una **anàlisi detallada** per optimitzar l'experiència educativa.
- **Qüestionaris, activitats i projectes:** Cada capítol va acompanyat de qüestionaris interactius que avaluen la comprensió lectora dels estudiants. **Els resultats es poden veure en temps real, fet que permet al professorat monitorar el progrés i adaptar l'ensenyament segons convingui**.
- **Interacció amb autors:** Els estudiants poden interactuar amb els autors a través de fòrums, fent preguntes i compartint idees. Això no només **enriqueix l'experiència lectora**, sinó que també **fomenta un sentit de comunitat i col·laboració**.

Reptes i solucions

La implementació d'eines digitals per fomentar la lectura a l'aula pot presentar diversos reptes. A continuació, es descriuen alguns dels **obstacles** més comuns que poden trobar les escoles, juntament amb **solucions** pràctiques per superar-los.

Reptes comuns

- **Resistència al canvi:** Molts docents, especialment aquells amb més experiència, poden mostrar-se reticents a abandonar els mètodes tradicionals d'ensenyament en favor de les noves tecnologies. Aquesta resistència pot estar motivada per la manca de familiaritat amb les eines digitals o per una preferència pels llibres impresos.
- **Bretxa digital:** La desigualtat en l'accés a la tecnologia pot ser un obstacle significatiu. No tots els estudiants tenen accés a dispositius electrònics o a una connexió estable a internet a casa, cosa que pot limitar la seva capacitat de participar plenament en programes de lectura digital.
- **Infraestructura tecnològica:** La manca d'una infraestructura tecnològica adequada als centres, com una connexió a internet d'alta velocitat o suficients dispositius electrònics, pot dificultar la implementació efectiva de les eines digitals.

Solucions pràctiques

- **Adaptabilitat i inclusió:** Per abordar la resistència al canvi, és essencial demostrar com les eines digitals poden adaptar-se a les necessitats individuals dels estudiants i millorar l'experiència educativa per a tothom.
 - Algunes plataformes permeten **personalitzar el text** amb diferents tipus de lletra i colors de fons, i ofereixen suport auditiu a través d'audiollibres narrats pels propis autors. Aquestes característiques no només milloren l'accessibilitat, sinó que també mostren als docents els beneficis tangibles de la tecnologia.
- **Recollida de dades i anàlisi:** La recollida i anàlisi de dades sobre el comportament lector poden proporcionar informació valuosa per personalitzar l'ensenyament i abordar les bretxes en l'aprenentatge.
 - Fer servir les **eines de seguiment i avaluació** de les plataformes per monitorar el progrés dels estudiants en temps real. Això permet al professorat identificar ràpidament els estudiants que necessiten suport addicional i adaptar-hi les activitats de lectura en conseqüència.
- **Millores en la infraestructura:** Abordar els problemes d'infraestructura tecnològica és clau per a una implementació exitosa de les eines digitals.
 - Buscar finançament extern i establir aliances amb empreses tecnològiques per millorar la infraestructura dels centres. A més, es poden implementar **programes de rotació de dispositius** per assegurar que tots els estudiants tinguin accés durant l'horari escolar.

Conclusions

La implementació d'eines digitals per a la lectura a les escoles ofereix una oportunitat sense precedents per millorar les habilitats lingüístiques dels estudiants. En integrar aquest tipus de plataformes, els docents poden transformar l'experiència lectora en una cosa més interactiva, accessible i atractiva. A continuació es presenten les conclusions clau i recomanacions pràctiques per a directors i caps d'estudis interessats a adoptar aquestes tecnologies als seus centres educatius.

Conclusions clau

- **Millora en la comprensió lectora i l'escriptura:** Els estudis de cas han demostrat millores significatives en la comprensió lectora i les habilitats d'escriptura dels estudiants que utilitzen plataformes digitals. Aquests avenços es deuen a la interactivitat i la personalització que ofereixen aquestes eines.
- **Increment de la motivació i el compromís:** La capacitat dels estudiants per interactuar amb els autors i participar en la cocreació d'històries augmenta la seva motivació per llegir i el seu compromís amb el contingut. Aquest enfocament participatiu transforma la lectura d'una activitat passiva en una experiència activa i immersiva.
- **Accessibilitat i inclusió:** Les eines digitals faciliten la inclusió de tots els estudiants, inclosos aquells amb dificultats d'aprenentatge, mitjançant opcions de personalització del text i suport auditiu. Això assegura que cada estudiant pugui beneficiar-se plenament de l'experiència lectora.
- **Desenvolupament de competències digitals:** L'ús de plataformes de lectura digital no només millora les habilitats lingüístiques, sinó que també desenvolupa competències digitals essencials per al segle XXI. Els estudiants es familiaritzen amb l'ús de tecnologies, cosa que és clau per al seu futur acadèmic i professional.
- **Avaluació i seguiment efectiu:** Les eines d'avaluació i seguiment en temps real permeten al professorat monitorar el progrés dels estudiants i adaptar les estratègies d'ensenyament segons convingui. Això millora l'eficàcia del procés educatiu i assegura que cap estudiant quedi enrere.
-

Fiction Express està compromès a ajudar les escoles a millorar la competència lingüística dels seus estudiants mitjançant la lectura digital interactiva.

Referències

Per donar suport a les afirmacions i dades presentades en aquest informe, s'ha utilitzat una varietat de fonts fiables i estudis rellevants en el camp de l'educació i la tecnologia. A continuació, es detallen les principals referències utilitzades:

Informe de la UNESCO sobre l'accés a la tecnologia en l'educació a Llatinoamèrica:

- Aquest informe proporciona estadístiques detallades sobre l'accés a dispositius i connectivitat a les escoles de la regió, destacant-ne el creixement significatiu dels darrers anys.
- Font: UNESCO Education in Latin America

¹ Estudi PISA de l'OCDE:

- El Programa per a l'Avaluació Internacional dels Estudiants (PISA) de l'OCDE ofereix dades comparatives sobre el rendiment dels estudiants en lectura, matemàtiques i ciències, així com l'impacte de l'ús de la tecnologia en l'educació.
- Font: OECD PISA

² Common Sense Media Report on Teen Reading Habits:

- Aquest informe explora els canvis en els hàbits lectors dels adolescents, destacant la preferència creixent pels dispositius digitals per sobre dels llibres impresos.
- Font: Common Sense Media

Casos d'estudi de Fiction Express:

- Dades internes i exemples d'implementació exitosa de Fiction Express a diverses escoles de Llatinoamèrica, incloses millores en la comprensió lectora i la motivació dels estudiants.
- Font: Fiction Express Internal Reports

Recursos addicionals sobre competències digitals i educació:

- Diversos articles i estudis que analitzen com l'ús de la tecnologia a l'aula pot desenvolupar competències digitals essencials per al segle XXI.
- Font: EdTech Magazine, International Society for Technology in Education (ISTE)

⁵ Articles i publicacions sobre la interactivitat en l'educació:

- Investigacions que mostren com la interactivitat i la participació activa en el procés d'aprenentatge poden millorar significativament el compromís i el rendiment dels estudiants.
- Font: Journal of Educational Psychology, Edutopia

^{3 4} Articles i publicacions sobre l'aprenentatge basat en projectes i la comprensió lectora:

- Investigacions que mostren com l'aprenentatge basat en projectes pot millorar significativament les habilitats de lectura i comprensió en llengua anglesa.
- Font: Enquesta Internacional de Formats Acadèmics de Lectura (ARFIS), PLOS ONE (PLOS), Education Sciences

Contacte

info@fictionexpress.com

<https://cat.fictionexpress.com/>